

Actieplan textiel- en tapijtindustrie

UIT DE PRAKTIJK

**Eerste grensoverschrijdende
toepassing Stoffenmanager?**

Harrie Klijs, medewerker kwaliteit, arbo en milieu van Desso Tapijt: "Ik vind de Stoffenmanager Textiel- en Tapijtindustrie een veelbelovend instrument. Het merendeel van onze productie waarbij stoffen worden gebruikt, namelijk de productie van ons halffabricaat, vindt echter in België plaats. Daar worden de stoffen behandeld, geverfd en verwerkt. In Nederland maken we, met een beperkt aantal additionele stoffen, diverse eindproducten. Eigenlijk rechtvaardigt onze beperkte stoffenproblematiek geen zelfstandige deelname aan de Stoffenmanager Textiel- en Tapijtindustrie. Ik ben nog met de nieuwe coördinator Milieu en Arbo in België in overleg om de Stoffenmanager eventueel ook in de Belgische vestiging in te zetten. Zij gebruiken veel meer stoffen en mede met het oog op REACH is een gezamenlijk abonnement misschien wel interessant. De Belgische coördinator is zich echter nog aan het inwerken, dus dat moeten we in een later stadium verder bespreken. Het zou wel de eerste grensoverschrijdende toepassing van de Stoffenmanager zijn."

RESULTATEN

Doel van dit VASSt-actieplan is bedrijven stimuleren en faciliteren bij een goede beheersing van de blootstelling aan gevaarlijke stoffen. Belangrijkste instrumenten:

Productendatabase

Er is een Productendatabase voor Milieu en Arbo opgeleverd, gevuld met de vereiste gegevens van de grondstoffen. Voor het beheer is de stichting TTRAM (Textiel en Tapijt Register Arbo en Milieu) opgericht.

Stoffenmanager

Er is een branchespecifieke versie van de Stoffenmanager ontwikkeld. Deze is gekoppeld aan de Productendatabase.

PIMEX

Op basis van twee goede praktijken uit de branche zijn PIMEX-filmpjes ontwikkeld.

Partners in het project

VTN (Vereniging Textielindustrie Nederland)

VNTF (Verenigde Nederlandse Tapijtfabrikanten)

De VTN en de VNTF zijn ook ondertekenaars van het Convenant Stoffen. Deze verenigingen behartigen de individuele en collectieve belangen van de leden op sociaal en economisch terrein.

Contactpersonen: Jaap van Hensbergen, telefoon: 0318 56 44 88,
e-mail: vanhensbergen@textielnet.nl
Dirk Oudman, telefoon: 030 232 09 61, e-mail: d.oudman@tapijtnet.nl

MEER INFORMATIE

www.textielnet.nl

www.tapijtnet.nl

**"Wij pakken milieu en arbo
gecombineerd aan.
Dat spreekt de industrie aan."**

Jaap van Hensbergen

Breed project in textiel- en tapijtindustrie

Het VASSt-project heeft het werk op de kantoren van de Vereniging Textielindustrie Nederland (VTN) en de Verenigde Nederlandse Tapijtfabrikanten (VNTF) de afgelopen twee jaar behoorlijk beheerst. Penvoerder Jaap van Hensbergen: “De sector beschouwt het als een belangrijk project. We hebben nu een productdatabase milieu en arbo en een Stoffenmanager om de arborisico’s van de processen te schatten.”

De brancheorganisaties voor de textiel- en de tapijtindustrie zijn al langer actief op het terrein van gevaarlijke stoffen. De reden daarvoor is in eerste instantie de milieuzorg en de milieuvergunningen. Jaap van Hensbergen, penvoerder van het VASSt-project: “De branches wilden dit verder professionaliseren, lacunes opvullen en uitbreiden naar de arbeidsomstandighedenaspecten. Het VASSt-programma van SZW hebben wij aangegrepen om dat te realiseren. SZW zat erg op de lijn van communicatie. Wij vonden dat we vooral aan de inhoud moesten werken. Dat hebben we gedaan.”

REACH is eyeopener

Van Hensbergen: “Via het stoffenoverleg van VNO-NCW kwamen we op de hoogte van VASSt. Ook de nieuwe Europese stoffenregelgeving REACH zet de branches aan tot verdere actie op dit terrein. Een en een is twee en wij hebben ons sterk gemaakt voor een breed project over gevaarlijke stoffen.” Het VASSt-project richt zich vooral op de arbeidsomstandigheden. De branche heeft aangehaakt bij de ontwikkeling van de generieke Stoffenmanager door Arbo Unie en SZW. Van Hensbergen: “We zijn van het begin af aan gecharmeerd geweest van de Stoffenmanager. Die moet dan wel goed met onze stoffen worden gevuld en toegesneden zijn op de branche.” Het vullen van de database is een belangrijk onderwerp geweest in het project. Van Hensbergen: “Er zijn twee databases binnen de branches,

die echter in de eerste plaats een milieudoel hebben. Bovendien zijn ze verouderd en dus niet een-twee-drie om te zetten naar de database die gekoppeld kan worden aan de Stoffenmanager.” Het gaat om 3500 verschillende (grond)stoffen van circa 350 leveranciers. De branches hadden vooraf twee opties: vulling door de leveranciers of door een externe stoffenspecialist. Beide opties hebben ze onderzocht. Van Hensbergen: “Er zijn veel gesprekken gevoerd met leveranciers, zij zijn tenslotte wettelijk verplicht om die informatie te verstrekken. Maar de leveranciers blijken er toch tegenop te zien om verantwoordelijkheid te nemen voor de invoer. Dat begrijp ik, maar het is ons wel tegengevallen dat het zo moeilijk bleek hun informatie elektronisch aangeleverd te krijgen. We hebben er een (Engelstalig) format voor gemaakt, maar de leveranciers

ondervinden nog enkele problemen. Er lijkt zich echter een kentering aan te dienen. REACH is daarbij voor de leveranciers een eyeopener.” Ook het vullen van de database door een stoffenspecialist bleek te duur. Van Hensbergen: “Er zijn zestien velden op het veiligheidsinformatieblad. Die staan echter in PDF en zijn daardoor niet zonder meer elektronisch te lezen. Daarom hebben we nu een instructie gemaakt voor het vullen en doen we die werkzaamheden in eigen beheer. Een goede vulling is tenslotte essentieel voor de goede werking van de Stoffenmanager Textiel- en Tapijtindustrie.”

Goede praktijken

Een ander belangrijk onderdeel van het VASSt-project betrof het opstellen van een lijst met processen en de activiteiten binnen de processen. De branchespecifieke Stoffenmanager vertaalt de combinatie van de stof en activiteit in tekst op de werkplekinstructiekaart (WIK). In een aanvullende receptenmodule in de Stoffenmanager wordt de zogenoemde COSHH-gevaarklasse aan het recept toegekend. COSHH staat voor Control of substances hazardous to health en is het Engelse systeem waarop ook de Nederlandse Stoffenmanager is gebaseerd. In combinatie met een activiteit worden de risico’s weergegeven en samen met de maatregelen gepresenteerd op de WIK’s. Bij het onderzoek naar de processen zijn ook de mogelijke ‘goede praktijken’ onderzocht. Van tevoren zijn criteria opgesteld waaraan de werkwijze moet voldoen om een goede praktijk genoemd te kunnen worden. Van Hensbergen: “We hadden een grotere oogst aan goede praktijken verwacht. Dit betekent niet dat er niet goed gewerkt wordt, maar eerder dat er niet zoveel risicovolle processen zijn.” Twee goede praktijken voldeden aan de criteria. Deze zijn ook opgenomen in de Stoffenmanager Textiel- en Tapijtindustrie.

In vier textiel- en twee tapijtbedrijven is de Stoffenmanager aan een praktijktest onderworpen. Inmiddels is de Stoffenmanager opgeleverd. In instructiebijeenkomsten en in artikelen is de sector met de Stoffenmanager bekendgemaakt. Uit deze bijeenkomsten kwamen nog enkele suggesties voort. Het zichtbaar maken van de zogenoemde ABM-milieucode, die in de branche wordt toegepast, is daarom alsnog aan de presentatie van de Stoffenmanager toegevoegd. Voor het beheer en de uitbouw van de Stoffenmanager Textiel- en Tapijtindustrie is een stichting opgezet. Van Hensbergen: “Deze stichting kan ook als tussenpersoon voor de leverancier optreden.” De branches hebben het systeem gepresenteerd bij de Europese brancheorganisatie Euratex. “Misschien kunnen we het een Europese dimensie geven. Alle partijen kunnen daar beter van worden.”

UIT DE PRAKTIJK

Stoffenmanager goede opstap naar REACH

Gebruikersvriendelijk en overzichtelijk, zo typeert Hans de Ruiter de Stoffenmanager van de textiel- en tapijtbranche. Hij is directeur van het textielbedrijf Vlisco in Helmond en lid van de stuurgroep van de Stoffenmanager. “Je kunt via de Stoffenmanager gemakkelijk duidelijke werkplekinstructiekaarten maken.” Toch gaat De Ruiter in zijn bedrijf de Stoffenmanager Textiel- en Tapijtindustrie nog niet gebruiken. “Voor ons is deze niet uitgebreid genoeg. Collega’s gebruiken gemiddeld 30 tot 50 soorten chemicaliën, wij wel 250 tot 300. Onze producten voorzien wij daarom van etiketten met de toegepaste stoffen en die kan de Stoffenmanager nog niet leveren. Het vraagt een extra investering om deze optie erin te bouwen. Wij waren het enige bedrijf dat dit wilde, en daarom hebben we uiteindelijk voor een ander programma gekozen.”

De Ruiter blijft als voorzitter van de branchevereniging nauw betrokken bij de Stoffenmanager. “Alle stoffen komen erin en het instrument vormt zo een goede basis om aan de nieuwe eisen van REACH te voldoen. Het is een prima instrument en de branche kan er nog veel baat van hebben.”